

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats 10 céntims.

ADMINISTRACIO y REDACIO: Librería Espanyola, Rambla del Mitj, núm. 20, botiga. BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIO: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50 Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

L' ARRIBADA DEL XULO.—(Sistema reformista.)

A cops de platets y bombo pretenen curarho tot;

pero 'l mal de Catalunya es grave, y no vol soroll.

DON PACO.

«Digali que vinga que aquí l' esperém.»

Los reformistas barcelonins esperan la vinguda de D. Paco com la del Messias. Fa una pila de temps que 's preparan per anarlo a rebre. L' ample andén de l' estació de Zaragoza s' omplirà de reformistas més ó menos autèntichs, y quan lo xiulet de la locomotora ressoni estrident sota l' espayòs

tinglado, en Tort y Martorell, alsantse de puntetas, exclamarà, ab véu de pollastre costipat:

—¡Ja 'l tenim aquí!...

Poch després D. Paco saltará del tren saleròs y flexible, ab la rialleta als llabis, lo cabell ros rissat, ensenyant las dents ab picardia y angulejant y contonejantse á tall de xulo. Los aplausos dels seus partidaris se li figurarán palmas, y tal vegada, sense donarse'n compte,

«de bonas á primeras s' arrancarà ballant per peteneras.»

Y consti que un punt de flamench, en tan solemnes

circunstancias, res tindria de grotesch ni d' extraordinari, tractantse de un personatge com ell, que més que altra cosa sembla un tipo de las novelas picarescas del sigle XVII, transportat providencialment al sigle XIX, per representar y personificar de una manera cabal y perfecta l' esperit y 'l carácter de la restauració borbónica.

D. Paco es d' aquells que segons l' adagi catalá, *lo lo mon es seu*. Pobre de ciencia, pero rich de atreviment, si no hagués tirat per polítich s' hauria dedicat a la tauromaquia ó al *cante flamenco*. Carregat de cal, busca l' olla del pressupost, per emplear aquest condi-

ment y poder alimentar als seus amichs y companys de xerinola. Y per trobar l' olla ditxosa, va y vè sense parar de un partit al altre: de conservador se fa revolucioniari; desde la revolució se 'n torna al camp conservador, y ab un tancar y obrir d' ulls salta desde 'l camp conservador al reformista.

De manera que tots los colors li escauchen, tots menos un..... Lo qu' es de roig, es fama que no se 'n ha tornat may.

Precisament á aquesta falta de prestigi y á aquesta sobra de despreocupació déu tot lo qu' es, en un país, com lo nostre, degenerat y perdut. Per ser buit y lleuger sura sempre.

Nascut sota 'l cel de Andalusia, es l' antitessís més radical del caràcter català, pràctic y reflexiu.

Aixís y tot s' ha ficat entre cella y cella veninos á redimir, proclamantse defensor acèrrim de la producció, de la industria y del treball. Com qu' es d' aquells que no 's paran en barras, y sempre 'n portan una de cap, té un plan diabòlich.

Després de sollicitar inútilment lo poder á forsa de memorials escrits ab tinta, tracta ara d' escriure'n un de més efícaç, sucant la ploma en sanch. La ferida oberta á la industria catalana pèl punyal libre-cambista ha de servirli de tintor. Los ays dels industrials arruinats y 'ls clamors dels obrers sense feyna han de apoyar l' estèril eridoria dels reformistas. Á ningú sino á n' ell se li acut la idea de fer la barreja de una causa tant justa y tant santa ab una causa tant baixa y tant ignoble.

¿Será possible que 'ls industrials y 'ls obrers, arribin á escollirse'l?

Per gran que siga en aquests moments l' angustia de la terra catalana, han de comprendre fins los més necessitats de remey y apoyo, que certs favors que s' ofereixen, més que favors resultan una burla sangrenta.

Passo per lo que diu un periòdich: m' explico que un pobre malalt desahuciat dels metjes, s' entregui en últim recurs á mans de un curandero. Pero l' home que pretén salvarnos, no ha fet may cap cura, y per tant ni á curandero arriba.

Tot lo més haurém de considerarlo com á cert cirurgia, més famós que per las sévas curacions, per las sévas malas tretas.

¿No sab, D. Paco, á quin cirurgia 'm refereixo? Donchs escolti, que ha arribat l' hora de contarli un quènto:

Lo cirurgia en quèstió era un tipo espavilat, que tenia una botiga ab dugas portas que donavan á dos distints carrers.

Negra nit y ganivet en mà, 'l cirurgia esperava que passés algú, se li tirava á sobre, 'l feria per l' espalla, y després d' entornarse'n á casa, als crits de la séva víctima, sortia pressuros per l' altra porta, li prestava 'ls seus ausilis facultatius y més tart li presentava 'l compte.

També vosté D. Paco té una botiga ab dugas portas, una de las quals dona al carrer conservador y l' altra al carrer reformista. Per davant de la primera, una nit molt fosca, una nit reaccionaria, passava confiada la industria nacional, y vosté va ferirla de mort sino ab un ganivet, ab un tractat de comerç, y darrera de aquest un altre..... ¿Qué 'n tenim de fer qu' ara surti per la porta que dona al carrer reformista, oferintse á prestarli ausili, si tal vegada no té cap més idea que ferli pagar lo compte á benefici de un partit polítich ridícul y des-acreditat?

Aquí no som tontos ni desmemoriats. ¿Hi há alguna gloria en haver iniciat lo règimen dels tractats de comerç? Donchs aquesta gloria pertany de dret y tota entera al partit conservador de la restauració, del qual vosté, D. Paco, formava part integrant, gosant dintre del mateix una influencia incontrastable. No vinga, donchs, á pintarnos la cigonya. Si més tart los demes partits monarquichs han posat las mans sobre la industria, no han fet més que imitar á vostés, y ni ells, ni vostés tenen dret á insultarnos, perque la mà que 'ns ha ferit es indigna de prestar nos ausili, y menos quan aquest ausili té més trassas de broma pesada que de obra de misericordia. Podrém morir; pero cònstili que morirém conservant la dignitat fins al últim moment.

Fássis cárrech de que si *jalear* á un andalús quan balla, está molt posat en regla; *jalear* á un moribundo, resulta de mal gust.

De manera, D. Paco, que lo millor que pot fer mentres se trobi aquí á Catalunya, es no tocar una quèstió, que per vosté ha de tornarse una verdadera ortiga. Si la foca s' omplirà de butllofas. Ara si á impuls del seu caràcter jovial y alegre vol divertir-se de todas las passadas, fassi una cosa, arribis fins á Gracia que no es pas tant lluny, preguntí per la societat *La Banyà*, y estiga segur que 'ls seus socios li farán una recepció tant simpática y agradable, com l' enterro de aquell famós ninot, que maneja habilment per vosté desde 'l Congrés, sigué per espay de alguns dias la delicia de tots los espanyols.

P. K.

LA INFORMACIO AGRÍCOLA.

S' ha fet com todas las cosas d' aquesta ditxosa terra, ahont casi tot s' esguerra ab la major bona fe. Sis ó set sessions monótonas, quatre lamentacions fútils, uns quants discursos inútils y al cap-de-vall, total rè.

Los governs que 'ns desgovernan sempre han uingut igual manya: quan ells reparan que Espanya comensa á fer cabussos, no sapiguent qué donarli per remediari sa dolencia, per primera providencia li donan..... informacions

Es á dir que 'l govern cobra, obligantse á administrarnos, á vigilar y á cuidarnos perque aquí tot marxi bè, y quan venen dias tristos y la miseria 'ns apura, té l' admirable frescura de dir que no sab qué fé.

¿Está clar? ¿Cóm redimontri podrà may volgué aixecarnos, si ell ha fet per enfonzarnos lo que millor li ha semblat? ¿Cóm pot volguer que prosperi lo que en rigor li fa nosa? ¿Cóm adobará una cosa qu' ell solzament ha espatllat?

Primer van matar la industria, dibent que si ella moria lo comerç també pendria un nou impuls sorprendent. Y al ser l' obra consumada y 'l comerç en crisis seria, varem veure la miseria..... y 'l senyor Moret rihent.

Després van clavar la grapa en la pobra agricultura, matantla ab la lligadura de pactes desguitarrats —¡Ja veuréu—deyan llavoras—com aviat los vins d' Espanya triunfarán en terra extranya, gracias als nostres tractats!—

Avuy que la agricultura troba tancadas las portas y ab las esperansas mortas sollicita protecció los governants se la miran, sas lamentacions acceptan y, per remey, li receptan..... una bona informació.

La informació ja está feta: en ella hi hem vist bromassas, queixas tristes, amenassas, mentidas y fins vritats. Ara, si 'ls pajesos diuen que aixó no pot redimirlos, los ministros deurán dirlos que... ja n' están informats.

C. GUMÁ.

ls pagesos que tenen la filoxera á las vinyas los ha caygut un' altra plaga, en forma de impost de dos pessetas per hectàrea. Com si no 'n tinguesen prou ab l' insecte microscòpich que xucla lo such dels cebs, han d' haverse las ab una altra filoxera que xucla 'l such

de las butxacas.

Las dos pessetas del impost se 'n van á Madrid y de allá no 'n tornan.

Es que hi ha una filoxera més devastadora que la de las vinyas: la filoxera del pressupost.

Carrechs que fá un periòdich d' Extremadura contra 'l bisbe de Plasencia:

«Es necessari que s' inspeccionin los comptes del Seminari, ahont se diu que hi ha un desfalch de 20.000 duros: es precis que s' averigühi en que s' emplea 'l diner que paga 'l govern per párrocos y coadjutors, que sols existeixen en la consignació; pero no en los pobles. L' import de las fundacions piadosas també 'l cobra la mitra; pero aquesta no ha entregat may un quarto á las personas que tenen dret á cobrar.»

¿Será possible? ¿Es á dir que també la filoxera s' ha ficat en la vinya del Senyor?

La industria catalana está salvada. En Moret ha des-

cubert la causa de la séva malaltia y 'l remey per curarla. La causa, no es com creuhien molts, la competencia estrangera, no senyors. ¡Pobres extrangers!... Tant que 'ns estiman y tothom los calumnia. La verdadera causa del malestar de Barcelona, perque la crisis fabril está reduhida á la capital (en Moret ho diu) estriba en la competencia que li fan las fábricas dels pobles de fora. Y 'l remey es molt senzill: carregar sobre 'ls fabricants rurals un impost que 'ls baldi... y aixís al menos no quedarà dreta més que una xamaneya, la xamaneya de la cuyna del pressupost.

Que á fora están mals tant ó pitjor que á Barcelona, ho sab tothom menos en Moret.

A Mataró hi ha quatre fábricas paradas; á Manresa tres y las demes treballan sols tres dias la semana; á Manlleu sis y las que restan están si tancan ó no tancan; dugas á Cardona y altrás tantas á Balsareny; á Monistrol están todas tancadas; las dugas de Camprodon treballan apenas; la més important de Gironella está parada del tot; á Navarces ni hi ha quatre que no treballan gens; á Roda una en vaga y cinch que treballan á glops; en lo mateix cas se troban las de Premiá de Mar y las de Ripoll, igual que las de Sellent, ahont las que quedan obertas treballan tant sols tres dias la semana; á sant Hipólit de Voltregá, dugas de paradas: á Sant Quirze de Besora la més gran ja ha tancat y l' altra está á punt de ferho: á Torelló n' hi ha tres de paradas y una que apenas treballa; y á Vilassar de Mar los traballs en las tres fábricas son casi nulos.

¿Volen més desgracias?

Donchs hi ha una desgracia major, una desgracia que fa pujar al cap la sanch que 'ns queda, y es veure á un ministre espanyol, passejantse per entre mitj de tantas ruinas, fregantse las mans de gust y fent brometa.

¡Ah! Podrá Catalunya deixar de treballar per vestir al resto d' Espanya; pero á n' en Moret prompte se li acabarà també la ganga de despullarla.

A Espanya no la despullará ningú... per falta de roba.

L' emigració va cundint qu' es un gust. De Galicia surten barcos plens d' emigrants, de tal manera que hi ha pobles que quedarán enterament deshabitats. Aquí á Catalunya son també molts los qu' emigran.

Espanya tindrà tres épocas célebres: la de la expulsió dels jueus, la de l' expulsió dels moriscos y la de la expulsió dels treballadors.

Se van realisant los ideals libre-cambistas. La exportació correspon sempre á la importació, deyan ells.

Després de una gran importació de productos extrangers ha arribat l' hora de l' exportació.

Y no tenint altra cosa, exportém sanch espanyola.

Al duch de Sevilla, condemnat pèls tribunals, fugitiu de la presó y emigrat á Fransa, se li concedirà l' indult.

Y al mateix temps se li abonarán, duro per duro, las pagas devengadas desde 'l dia que va ser pres fins ara.

Aquí tenen un jove que ho ha sigut tot: carli á l' any 74, cosí del rey després de la restauració, isabeli al principi de la regencia, y últimament revolucionari zorrillista.

De segur que avants de sortir de Paris farà una visita al seu últim jefe, y li dirá:

—Abur, don Manuel, procuris'hi conservar... ¿No veu? La revolució jo ja l' hi feta.

A Cartagena hi ha una gran invasió de febres palúdicas.

¿Y saben lo govern que ha fet? Ha creat dos parroquias novas.

Ell podrà olvidar als malalts; ¿pero als morts?... De cap manera. Que no 's falti un bon enterro. ¿Qué dimontri!... Als electors es necessari tractarlos ab todas las consideracions.

CARTAS DE FORA —De com van los correus, res ne darà una idea, com lo que acaba de passar al expendedor de CAMPANAS y *Esquellas* de Vimbodi. Al entregarli fa dos semanas 'l paquet de *Esquellas*, l' encarregat del correu li doná ademés 10 céntims, dihentli que l' oficial ambulat se li havia venut un número. L' expendedor que 'ls tenia tots compromesos, y qu' entre paréntesis va trobarse 'n á faltar dos, pregunta si 'ls embleats de correus están autorisats per desfer los paquets y vendre la mercancia consignada á un particular. Esperém la resposta del Sr. administrador de correus de Tarragona.

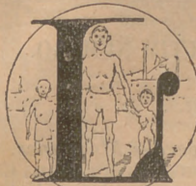
Es inútil que t' esforsis *rec corb* de Vilavert: es inútil que tractis de conquistar al noy que ven las CAMPANAS en aqueix poble, oferintli perque deixi d' expéndrelas doble cantitat de lo que guanya ventillas. Ja has vist que de tú no 'n fa cap cas, y si algun dia arribés á ferne, al puesto d' ell un' altre. Mentres hi haja ensotanas com tu, hi haurá CAMPANAS.

La mort del antic y consegüent republicá don J. Domenech y Montané, ocoreguda á mitjans de Octubre en Porrera (Tarragona) ha sigut molt sentida en tota aquella provincia, y principalment en lo districte de Falset. Lo seu enterro civil, al qual assistiren representants de un gran número de pobles, fou una cerimonia conmovedora y digna de las justas y poderosas simpatias que gosava 'l difunt. LA CAMPANA DE GRACIA s' uneix al dol de sa familia y de sos amichs y correligionaris.

ESPANYA MALALTA.

DRAMA-CÒMIC D'ACTUALITAT EN 5 ACTES.

ACTE PRIMER.

«escena representa una arcoba tan mal adornada com vulgan. Sobre un llit de pots y banchs gemenega la pobre Espanya, acompanyada d'un torero que li explica lo qu' es lo volapié, un capellà que li ensenya oracions y un polissón que està vigilant si la malalta s' extralimita ó perturba l' ordre públic.»

ESpanya (lensant un sospir).—¡Ay! Es extrany que 'l metje no vingui... ¡Tant malament que 'm trobo!

SAGASTA (entrant s'optadament).—Fugin, ja soch aquí. A veure, ¿de qué 's queixa?

CAPELLÀ.—¡Ca, de res! Tonterias sèvas: li estich ensenyant lo Credo fa miuj' hora al menos y no 'l vol aprendre.

SAGASTA.—Y donchs, digui ¿qué t'è?

ESpanya.—¡Qué vol que tingui, sant cristià! Miri; aquí sobre la boca del cor, m' hi sento un pes de contribucions que no 'm deixa respirar; vora 'ls llabris m' hi han sortit dos fiscals que no 'm permeten confegir una paraula; tinch las mans com si estessin lligadas per tres ó quatre tractats que no 'm deixan moure; tinch...

SAGASTA.—Bè, bè; ja veurà. Li farém unas fregas parlamentarias, y tot això no serà res. Després pendrà uns paperets de polvos de sufrazi universal y unas píldoras de jurat, y 's posará bona.

ESpanya.—¡Ca! Aquestas medicinas diu que son falsificadas...

SAGASTA.—Déixem fer á mi... Vaja, abur.

(Se'n va.)

ESpanya.—¡Ay!

TORERO.—¡Olé!

CAPELLÀ.—¡Oremus!

POLISSÓN.—Señora, si vuelve V. á quejarse, la llevo á la cárcel. (Teló.)

ACTE SEGON.

La mateixa decoració: Espanya continua gemegant: lo capellà, 'l polissón y 'l torero li fan companyia.

ESpanya.—¡Y donchs, que no vè 'l altre metje que han fet anar á buscar?

CANOVAS (entrant).—Aquí 'm t'è.

ESpanya.—¡Bo! ¿Vostè es qui ha de curarme?

CANOVAS.—Si senyora. Veyám ¿quinas medicinas pren? ¡Hola, hola! ¿qui ho ha receptat aixó? ¡Sufragi universal! ¡jura! ¿Qué no veu que aixó son venenos?

ESpanya.—¡Vol dir?

CAPELLÀ.—Es lo mateix que jo li assegurava.

CANOVAS.—¡Y tall! A vosté lo que li convè es ferro ó quan menos palo. N' hi aplicarem uns quans cataplasmes, y tot anirà bè...

ESpanya.—No ho vull! Ja n' estich cansada d' aquestes remeys.

CANOVAS.—¡Si! Donchs busquis un altre metje, que jo no sè cap m's sistema que 'l palopàtic. (Se'n va.)

TORERO.—¡Chipe!

CAPELLÀ.—Sursum corda.

ESpanya.—Ay! (Teló.)

ACTE TERCER.

La mateixa decoració y 'ls mateixos personatjes al rededor d' Espanya: lo capellà dorm, lo polissón també y 'l torero... també.

ESpanya.—Quan aquestos dormen jo al menos estich tranquila. ¡Si ara vingues un metje, podria explicarli llibrement lo que sento!

ROMERO ROBLEDO (presentantse).—¡No es aquí que necessitan un metje?

ESpanya.—¡Ay, si senyor! Vei si 'm cura.

ROMERO.—Oh! Aixó es fácil: tinch prou ciencia y practica per ferho; pero 'm falta 'l títol, no tinch poder.

ESpanya.—Pero bè, ¿qué faria vosté si tingués aquest poder que diu?

ROMERO.—¡Qué faria? Ab uns quants banys de reformisme y quatre xicras de pasteleig, quedava com nova. Jo soch molt flamench, senyora, molt flamench.

TORERO (despertantse).—¡Venga de ahí!

ESpanya.—Vájissem en nom de Déu: lo sèu sistema no fa per casa.

ROMERO.—¡No! Pues, fins á més veure. (Teló.)

ACTE QUART.

Casi no cal dirho; la mateixa decoració. Espanya gemegant y 'ls tres tipos de sempre rodejantla.

ESpanya.—Veyám si avuy vindrà 'l mèu metje, ó millor dit, la mèva metjesa. Si ella no 'm cura, ja puch dir que hi fet á tots.

REPÚBLICA (trayent lo cap).—¡Hi ha permís?

ESpanya.—Endavant: ¿vè á curarme?

REPÚBLICA.—Vinch á fer tot lo que pugui. En primer lloch, vostes fassin lo favor d' anarse'n. Ab capellans, toreros y polissóns, la salut es impossible.

CAPELLÀ.—¡Vade retro!

TORERO.—¡Viva tu mare!

POLISSÓN (fugint).—¡Voy á avisar!

(Lo nou metje—ó metjesa—comensa á enterarse del

LA INQUISICIÓ Á PUERTO-RICO.

«Reyna á Puerto-Rico un sistema molt cómodo. La Inquisició extirpada d' Espanya, rebrota en aquella isla baix lo poder del general Palacio. Los tormentos de Palacio, van despacio... ¡Y viva la Libertat!»

estat de la malalta. La polsa, li mira la llengua y en lo millor de la seva feyna, torna altra vegada 'l Polissón ab los tres metjes dels actes anteriors.)

SAGASTA.—¡Bo! ¿qu' es aquest escándol? ¿qui l' ha demanada á vosté?

CANOVAS.—¡Jesús, Maria, Joseph! La República curant la Espanya!

ROMERO (apart).—Veyám si entre ella y jo podem arreglarnos.

REPÚBLICA.—Es que jo...

TOTS.—¡Fora! ¡fora d' aquí!

(Lo polissón la treu á empentas: Espanya gemega més que may. Teló.)

ACTE QUINT.

A causa del mal temps, la representació del acte quint queda suspesa. Quan siga 'l cas, ja s' avisará.

FANTÀSTICH.

L' ERMITA DELS ANGELS.

ER si no ho sabían, dech dirlos que l' ermita dels Angels se troba situada á tres ó quatre horas de Girona. Es un de tants paranyes místichs aixecats en la campinya, ahont la devoció s' armonisa perfectament ab la platxèria. «Parts de rosari y bons tragos de ví bo»; véus aquí la síntesis de tota visita al santuari.

Però 'ls tragos y ab ells lo negoci mundanal predominan sobre las necessitats del esperit, com ho indican clarament los numerosos rétolos, pintats en totas las parets ab lletas grossas, alguns dels quals reproduhirém á continuació, segons las indicacions de un apreciable lector de la CAMPANA, que á principis de octubre va visitar aquella santa casa ab honors de kiosko.

Comensém pèl més sustanciós:

«COSTEAO POR DOS DEVOTOS.»

Aixis, tal com sona: *costeao*.... ¿Y saben qu' es lo que aquets dos devots han costejat? Un altre rétol ho indica clarament.

Retretes.

Para señoras.

Para caballeros.

Ara no falta sinó que 's concedeixi una bona racció de... indulgencias als dos devots que han tingut la santa idea de costejar una cosa tant... tant... en fi, tant necessaria.

En un altre siti s' hi llegeix lo següent lema:

«Honrrarás (ab dugas rr) á tu padre, madre y superiores.»

Y al costat d' aquest lema hi ha un rétol que diu:

«Aquí se entregan rosarios escapularios MADALLAS, etc.»

Ey, es precis parlar clar: s' entregan pagant.

**

Sobre la porta de la cuyna s' hi veu la següent advertencia:

«Tu... visitador, devoto ó devota de Maria Santissima de los Angeles, serás tan necio, insensato ó descarado (¡apreta!) que te arresves á escribir ó ensuciar las paredes de esta santa casa?»

Y dessota, proba práctica de que ningú les embruta, s' hi llegeix:

«Rifa del presente año, á favor y caridad de Nuestra Señora de los Angeles: tres suertes: 1.ª suerte: Virgen del Carmen; 2.ª dos cuadros purísimo corazón de Jesús y Maria. 3.ª Relog.

«15 céntimos número.»

«Eh, que tal? A la Verge del Carme y als Sagrats Cors de Jesús y Maria se 'ls estiman tant, que hasta se 'ls rifan.»

Però lo més bonich, es que s' invita á tots los visitadors á prendre un número, sense exigir ni bitllet, ni recibo. Una rifa de nova invenció. Aprengui senyor Puigcerver.

**

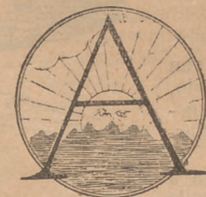
Hi ha encare molts més rétolos que no podem enumerar per no fernes interminables.

«Cocina 6», «Cocina 7»; «Aquí se venden BEVIDAS pan vino y otros comestibles»; «Cantina»; «ESTANCO» etc., etc.

La persona que 'ns comunica aquets portaments, va anar á veure al rector (qu' entreparentessis es un capellà petit y gras; una especie de formatge de bola de un metro de diámetro), preguntantli ahont podria menjar; y 'l tal rector li va respondre que aixó era cosa de las minyonas, y qu' ell no 's cuidava més que del estanch, dels rosaris, de la rifa y de posar preu, sempre que 's rebia un article nou.

Ab aquets datos s' haurán format una petita idea de un santuari de Catalunya, montat segons los últims adelantos.

P. DEL O.

la provincia de Zaragoza hi ha un poble, enderrert de contribucions, ahont apenas hi arriba un recaudador ó bé un comissionat d' apremis; ha d' entornarse'n desseguida, perque tots los vehins, del primer al últim, cauhen malalts.

Verdaderament no hi ha pitjor malaltia que la pobresa, y per combatrela no hi ha pitjor recepta que 'ls talons de la contribució.

La sola vista de las receptas dona unas angunias mortals.

Las cigarrereras en la fabrica de tabacos de Cadiz han armat una saragata que fins los puros y las cajetillas hi ballavan. Las autoritats han donat la rahó á las revoltosas, y la fabricació de veneno nacional continua sense novetat.

Estich persuadit que aquí á Espanya no hi haurá bon tabaco, fins que las donas fumín. Ja está vist que las calsas perden sempre y las faldillas guanyan.

**

Y á propòsit de cigarrereras.

A la fabrica de Madrid hi ha hagut un cambi d' empleats bastant extens. Entre 'ls cessants s' hi conta un tal D. Marcelino Pérez que ha sigut reemplaçat per un tal D. Manrique Meléndez Conejo.

Aixó de Manrique prou fa guerrero; però aixó de Conejo!... Ja me 'l figuro, un dia de bullanga, buscant tot arraulit un cau ahont amagarse. Y que no 's descuidi, perque las cigarrereras capassas son d' escorxarlo y ferse'l ab arrós.

Ahir los carlins van celebrar á la seva manera la festa de Sant Carlos-Burru-sèu.

Los carlins, per una estranya anomalia, han de procedir sempre al revés de las personas.

Per tothom lo dia dels Morts es lo 2 de novembre.

Per ells es lo quatre.

¿S' obriran las Còrts en lo Congrès ó s' obriran en lo Senat?

Veus' aquí la preocupació del moment. ¿Quinas angúnias! ¿eh?

A pesar qu' en Sagasta s' ho rumia la solució no véu: aixó ray; es molt fácil decidirho: fassisho á cara ó creu.

La *Fé*, periódich carlista de Madrid, parlant del doctor Sardá y Salvany, diu qu' es l' Atanasi dels nostres dias.

—Ay Senyor, dirá l' aludit: descriuma't escrivint obras com *El liberalismo es pecado*, perque després vingan los teus mateixos amichs y 't tractin de *tanasi!*

Definitivament demá diumenje 's casa en Cánovas. La boda va tenir que retrassarse per no baver arribat de París lo *trousseau* de la núvia.

¿De París, entenen? Aixó sols indica qu' en Cánovas, desde qu' está enamorat, s' ha tornat un gran proteccionista.

Los regalós que li han fet los seus amichs y admiradors son molts y espléndits.

Casi tothom s' ha recordat d' ell, menos en Sagasta.

¿Y donchs D. Práxedes, qu' hèm de fer? Se casa l' home que va regalarli 'l poder y vosté no 's deixa véure?

¿Qué diu, que no sab qué regalarli? Home aixó ray, ¿vol que li digui? O bè uns lentes fumats perque no 'l pugui véure, ó bè un escalfa-lits, perque tinga mandra de llevarse y no vinga á inquietarlo.

Los diputats joves de la majoria tractan de posarse de acort per fer sentir lo seu disgust contra 'l govern.

Lo de sempre: molt gallejar quan dejunan.... Pero se 'ls tira un grapedet de blat de moro y 'l galliner queda tranquil.

Lo carruatje del Sr. Moret 'l altre dia va partirse *por el eje*; pero 'l ministre d' Estat no va pendre mal.

No pot dir lo mateix la producció espanyola. Encara que no anava en carruatje com lo ministre, sinó á péu, desde que va tropear ab los tractats de comers, va caure, partintse li l' espinada.

Alguns reformistas sembla que van escriure á n' en Romero Robledo, demanantli que alassés la seva vinguda á Barcelona pèl diumenje de Carnestollas.

En aquest cas se comprometían á anarlo á rebre, vestits casi tots ells de gitanos andalusos.

Lo príncep de Bulgaria, no va trobar una sola companyia de seguros sobré la vida, que s' atrevis á assegurarlo.

Y ara qu' es ja príncep real y efectiu, no troba cap imprenta que 's presti á imprimirli 'l *Diari oficial*, per falta de confiança en lo pago.

Creuim á mí Fernandèl, fassi una cosa: si encare li quedan quartos pèl tren, agafi 'ls trastets y tórnisse'n ab la seva mamá.

Cullit al vol.

—¿Ahont vius, Blay.

—Carrer de Casanova, número 128, primer pis, baixan del Cel.

—¿Y axó? ¿Per qué vius en un últim pis?

—Molt senzill. Perque espero un cap-girell social.

—¿Y qué?

—Com que lo de dalt tè de anarse'n á baix, vet' aquí que sense sortir de casa, 'm trobaré que visch en una botiga.

¿Qué no ho saben? A Lourdes escassejava l' aygua miraculosa dat lo gran consum que hi ha de la mateixa, y á fi de correspondre á tots los *pedidos* sembla que han desviat un torrent vehí, conduhint á la gruta dels miracles, tota l' aygua que per ell passava.

Y ara diguin quina diferencia hi ha entre 'ls taberners que falsifican lo vi, y 'ls capellans que falsifican l' aygua de Lourdes?

En Nin y Tudó ha pintat un retrato de Sagasta. ¡D. Práxedes, dispensi, no 'm creya qu' estigués tant mal!

Perque ja sabrá vosté que l' habil pintor, s' ha fet una reputació envejable, pintant cadáveres.

¿Qué vol que li diga! 'M sembla que s' haurá fet càrrech, com tants altres, de que vosté per Espanya, no es res més que un *mort*.

A l' Aduana de l' Habana continuan recaudantse 200,000 pessetas diarias, quant avants se 'n recaudavan de 35 á 40 mil apenas.

Aixó succeheix desde que 'l general Marin ha posat centinella á la porta de las oficinas.

SAGASTA Y CAMATXO.—«LO QUE VA DE AYER Á HOY.»

Poltrona van dirli un dia, y ara fins un *banch* li negan; y sense *banch* ni poltrona tindrà de seure's á terra.

PARTES TELEGRÁFICHS.

Paris, 4.

Tots los monárquichs renegan d' un modo que deixa blau, perque, á pesar del que passa, la República no cau.

Mequinez, 3.

Lo gran Sultán continúa fent la mateixa funció, y segueix estant gravíssim un día sí, un día nó.

Madrid, 4.

Hi ha aquí una agitació inmensa: corra la notícia rara de que avuy al senyor Martos 'l ha sortit pèl á la cara.

Londres, 4.

A Irlanda passa una cosa que no passa may allí: sembla que en vintiquatre horas no hi ha hagut un sol moti.

Roma, 4.

Van arribant pelegrins per la festa vaticana: á causa d' aixó, 'ls carrers casi están tots bruts de llana.

A LO INSERTAT EN-L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA.—*Ma-ri-a-no*.
2. MUDANSA.—*Sala-Sila-Sola*.
3. CONVERSA.—*Carretó*.
4. GEROGLÍFICH.—*Per ostras verdes Marenes*.

Han endevinat todas las solucions los ciudatans Capellá Pre-histórich, Millá, J. Sagrañes Urpi, Conde de Manganero, J. Gay, Moix, Un Sarralench, J. Coca y Coca, Xicot com cal, Pau Matallops, Ampurdanés, Amadeo, A. Trinidad y Joseph Montes; n' ha endevinadas 3 P. Colpk; 2 Galifardeu y Miquetas y 1 no més C. Burrimba, Pau de l' Hostia y Un de Vilavert.

ENDEVINALLAS.

XARADA-CARTA.

Excm. general Sr. *Una-dos-tres-quatre*: Madrid.

Excm Sr.: Cumplint las ordres que á son degut temps rebí de V. E., li envío la present participantli que queda ja pintada la *prima-segona* de la *quarta-prima* que posseheix en *Total*, y com que res ja no hi tersa-quarta, li suplico 'm diga si li vindrá bé enviarme l' import dels meus traballs.

Disposi del seu afm. S. S.
P. R. ORPI.

ANAGRAMA.

Tot aquesta saca, Flora, que demá la tinch d' omplir de tot, perque vull sortir ab lo carro á primera hora. Apa. y si no 'm tot á mí te despatxo avuy de aquí.

CAPELLÁ PUNXETA.

TRENCA-CLOSCAS.

MARSOT IÉ ROM.

Formar ab aquestas l' etras lo nom de dos polítics cara-girats.

DOS GRACIENSES.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1 2 3 4 5 6 7.—Nom de dona.
7 2 1 3 4 2.— » d' un teatro.
1 2 3 4 5.— » de una flor.
4 3 4 5.— » de dona.
3 4 2.— » d' un liquit.
1 2.— »
2.—Una vocal.

PEPE HILLO.

GEROGLÍFICH.

×
(i ! ¿ ?)

L

o o o

N M

O R

AT AT

PAU MATALLOPS.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Ciudadans R. Y. Pau, Pepet de Moya, Gallifardeu, Chulillo, Paloy, Joseph Casanova, J. Alsina, M. Mata, Angel de la Guardia, M. Gior y M., R. Pekin, Canssadias, Odracir Sam, J. M., Machaon, P. Ramugosa, Lopez, Lopez y Lopez, Y. Llopis y C., Un aficionat, F. Aller, Dos imprentós, Vallense petit, F. Encisat, Amadeo, Ampurdanés, Moix, J. Gay, Quim, J. Li y C., L. Sarda, A. Apits, Un Marqués, P. Colp, A. Alacayo, Baldomero de Breda y Dos inseparables: *Dispensin, lo que 'ns envían aquesta semana no fa per casa*.

Ciudadans C. Bort y Bonet, Saldoni de Vallcarca, S. Ust, Ll. Barco, Marangy, Un Calavera, Semi-Catala, Mister Airovill, R. Castellá, Mister Stridar, Mata-Guapos, Rey d' oros, M. Lordep, Un Gifa C., A. Palleja, Joseph Montes, A. Trinidad, Pau Matallops, Xicot com cal, J. Coca y Coca, Un Sarralench, Pik-Tik-Rik, El chas Embustero, J. Staransa, J. T. Angulla, Cabo Xinxilla, Cerilla y Capellá Pre-histórich: *Insertaré una cosa de lo que 'ns envían*.

Ciudadá J. Sagrañes Urpi: No 'ns interessa discutir tonterias; pero perque no 'l coneguessen seria precis que cambiés la lletra y l' estil. Per lo demés lo que 'ns envia aquesta semana casi tot pot aprofitarse.—M. Escriu: Los versos van bé.—A. M. Pallaruga: Algú li haurá usurpat lo nom: dispensi: no varem advertirho.—Aguileta: Hi ha alguna cosa aprofitable.—J. Plana: No 'ns acaba d' agradar.—R. Roura: L' idea dels seus versos es un quento antic molt sapigut y una mica massa vert: aixó no vol dir que no estigan ben versificats.—J. F. Gavires: ¿No veu home cam van molt millor?—Angel Garcia: Ha fet una mica tart, y ademés no tenen prou interés.—D. Mont: L' articlel es molt fluix.—Emilia: Idem idem los seus versos.—F. Felis Artau: Preferim originals á traduccions y menos del castellá.—C. de Barril: Hi ha algun epigrama y alguna cantarella aprofitables.—F. Escutó: No val la pena de parlarne.—J. M. M. (Reus): Resulta poch decent.—F. P. (Vilaseca): Ja sab que 'ls originals no 's retornan: los que no s' aprofitan se destruhixen.—Taumallich: L' articlel es deshilvanat y té tochs una mica massa grassos.

LOPKZ. Editor.—*Rambla del Mitj*, 20.

Barcelona: Imp. de Lluís 1850, Aich del Teatro, 21 y 22.